

اداره مرکزی :

آنقره ده ، معارف امینلکی یاننده کی دائرة
استانبول جاده سنده آنقره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نوره ده
دا ۵ مخصوصه

حیات

مبارک دماغیان ... دیبا راهای جوی حیات قاتلم ...

نسخه هر برده ۱۰ غرور...

سه لکی پوسته ایله ه لیرا .
(اجنئی مملکتلر ایچین ه دولار) .

اونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسی
مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشلرینک مرجعی آنقره مرکزیدر .

صافی : ۴۵

آنقره ، ۶ تشرین اول ، ۱۹۲۷

۲ نجی جلد

مصاحبه :

« آقاده می » مسئله سی

تنظیم ایدن بری مملکتیزک بوتون متفکرلری
دائماً فرانسز عرفاننک تأثیر آلتنده قالمشردر ،
دیبا بیلیرز . بو کونه قدر بوتون یکی مؤسسهرمز
قورارکن دائماً فرانسز اورنه کلرینه اتباعه
چالیشمه مز ، شهسز بوندن ایلری کلیور . اویله
صانیورم که شو صرک کونلرده قیمتی بر ادیمزک
یکیدن اورتهیه آتدینی « تورکیه ده بر آقاده می
تأسیسی مسئله سی » ده عین تأثیرک بر نتیجه سیدر .
« یکیدن اورتهیه آتدینی » قیدینی یازارکن ،
بو « آقاده می » ویا اسکی تعبیریلر « انجمن دانش »
تأسیسی مسئله سنک ، اولدجه اسکی بر زماندن بری
وقت وقت نکس ایدن ، تازه له نن بر مسئله
اولدینی خاطر لایتمق ایستدم : داها ۱۲۶۷ ده
صدر اعظم مصطفی رشید پاشانک آچدینی
« انجمن دانش » له باشلایان بوتشبت ، مشروطیتک
اعلانندن سوکراده آرا صیرا ایحیا ایدیلک
ایستندی ؛ حتی بوکا بر باشلانغیج اولمق اوزره
مرحوم ضیا کونک آلپک تأثیریلرله ابتدابر اصطلاحات
انجمنی و داها سوکر لغت ، املا و ادبیات
انجمنلری تشکیل اولوندی . لکن ، مختلف
عامللر بوتشبتلرک افلاس ایله نتیجه لیمه سنه سببت
ویردی . بو انجمنلری قورانلر ، کوزلرینک اوکنه
فرانسز آقاده میسنی کتیریورلر ، و اوکا بکزر
بر هیئت یاقمله لسان و ادبیاتیزک اصلاح واحیا
اولونه جفتی ، هیچ اولمازسه لغتمزک ، املا مزک ،
قواعد مزک تثبیت ایدیلر جکنی تخیل ایدیورلردی ...
مطبوعاتیز منظمأ تعقیب ایدمه دیکم
ایچون عزیز آرقاداشم « یعقوب قدری » نک

بو مسئله حقنده کی مقاله لرندن یالکز ایلکنی
کورمک میسر اولدی . نجم الدین صادق ده
بوکا حاند بر مقاله یازدیغنی دویمقله برابر اونی ده
کوره مه دم . اکر یعقوبک دیکر مقاله لرینی ده
اوقویه بیلسه یدم ، آرقاداشمک ناصل بر نقطه
نظر تعقیب ایتدیکنی داها اینی آکلامق قابل
اولوردی . بناءً علیه ، بوراده ، هیچ بر تنقید
و مناقشه یه کیریشمکسزین ، ساده جه ، کندی
دوشوندکرمی سویله مکله اکتفا ایدمه حکم .
لسان و ادبیات آقاده میسی ، همان همان یالکز
فرانسه یه منحصر واسکی عنعنلرک محصولی بر
مؤسسه در . باشقا مملکتلرک هیچ برنده اوماهیته
بر تشکله تصادف ایدیلر مز . « آقاده می فرانسه ز »
بو کون اسکی بر عنعنلرک محافظی اولمقدن و فرانسه نک
اک بو یوک ادبی شهرت لرینی سینه سنه طوبلامقدن
باشقا مثبت برایش کورمه مکده در . باشقا مملکتلرده کی
آقاده میلر داها زیاده « علوم آقاده میلری » در .
پروسیاده ، انکله ره ده ، روسیاده ، ماجارستانده ،
حتی رومانیاده و بولغارستانده هپ بوجنس
مؤسسه لره تصادف اولونور . فرانسه ده ده ،
« فرانسز انستیتوسی » نام عمومییسی آلتنده ،
فرانسز آقاده میسندن باشقا « علوم آقاده میسی » ،
محکوکات و علوم ادبیه آقاده میسی ، علوم سیاسییه
واجتماعیه آقاده میسی ، صنایع نفیسه آقاده میسی ،
موجوددر ؛ ۲۵۰ یه یاقین اصلی اعضادن ترکیب
ایدن بو مؤسسه لرک ، فرانسه نک معنوی شوکتنده
نه بو یوک عامل اولدینی سویله مک زاندر .
موجود آقاده میلر آراسنده ، ایکی عصرلق

بر حیاته و میلیونلردن مرکب بر بودجه یه مالک
اولان اسکی روس - شیمدیکی شوراجهوریتلری
اتحادی - علوم آقاده میسی ، تشکیلاتنک وسعتی
و طرز فعالیتی اعتباریلرله بالخاصه نظر دقتی جلبه
شایاندر : ۴۲ اصلی اعضادن مرکب اولان آقاده می
« فیزیقو - ماته ماتیق » ، « روس لسان و ادبیاتی » ،
« تاریخ و فیلولوژی » شعبه لرینه آریلیر . مختلف
ماهیتده (۵۰) مؤسسه علمیه نک اداره سی ده آقاده می یه
مودوعدر ؛ بو مؤسسه لرده (۴۶۲) عالم متادی
صورتده تدقیقات و تبعانده بولونمقله موظفدر .
بوانستیتورلرک ، موزه لرک ، قومیسونلرک فعالیتی
و نشریاتی جدأ چوق قوتلیدر .
بزم مملکتیز ایچون ، فرانسز آقاده میسی طرزنده ،
یعنی ، ساده جه یتیشمش صنعتکارلری سینه سنده
طوبلایه جق بر مؤسسه دن زیاده ، اک کنج
مملکتلرک بیله تطبیقه اوغراشدقلری « علوم
آقاده میسی » طرزنده بر تشکک داها مفید
اولاجنی قناعتنده یم . کوچوک ، متواضع بر
« آقاده میک » مرکزله اونک اطرافنده مستقبل
طاملری یتیشدیر مکله مکلف انستیتورلر ، موزه لر
و انجمنلردن ترکیب ایدمه جک بر مؤسسه ، بو کون
ایچون پارلاق کورولمه سه بیله ، استقبال ایچون
پک مفید اولابیلیر . بویله بر علمی مرکز ، الهه کی
قوتلردن ده اعظمی نسبتده استفاده ایدمه بیلمک
چاره لرینی قولایلقله بولور .
بزده علم حیاتنک انکشاف ایتمه مه سنک بلکه اک
بو یوک سببی ، علمک بر نوع « هوسکارلق » دن
عبارت قالمه سی ، حیاتی علمه حصر ایدمه جک انسانلر

یتشمه سیدر. بیک تورلو مشغله آراسنده برایی ساعتی تصادفاً فلان ویا فلان موضوعه دائر اوج بش کتاب او قومغه حصر ایدن انسانلر النده قالدغه ، مملکتده علم حیانتک انکشافه ماده امکان یوقدر. علم آداملری یتشدیره بیلیمک ایچون، هرشیدن اول، علمه حصر حیات ایتمک ایسته یئرلرک یا شاماسنه وچالیشمه سنه امکان بخش ایتمک لازمدر ؛ بوده علمی مرکز لر ، انستیتولر ، خلاصه علمی تشکلر یار آتمقله اولور . مملکتده علم حیاتی ایچون حاضر لائیش نه قدر کنجلر وارکه ، حال واستقباللری تأمین ایده جک بویله تشکلرک موجود اولمامه سندن دولایی بوسبتون باشقا وادیلرده استعدادلری چور و تمک مجبور . یئنده قالیورلر ... علم یولنه کیرمک ایسته یین نه قدر ذکاره تصادف ایدیلورکه ، اوکلرنده کوردکلری نمونه لرک فجاعتندن قورقورق ، داها باشدن ، باشقا یوللره صاپورلر ... بونک نتیجه سی اولارق ، ذاتاً چوق ضعیف اولان فکری جبهه مز هرکون براز داها ضعیفلا یور ؛ و مثلاً دارالفنون کرسیلرندن هر هانکی سیبله چکیلن آقاداشلرک یری چوق دفعه بوش قالیور . شیمیدین سریع و مؤثر بر چاره بولونمادینی تقدیرده ، سکز اون سنه سوکرا بو کرسیلرک تمام بوشالاجغنی سویله مک ، هیچ ده کرامتفر و شلق صایلاماز !

جمهوریت تورکیه سنک ، فکر و صنعت طالنده کی بودورغونلغی چوق آجی بر شکلده حس ایده رک بو ساحه ده بویوک جمله لر آتمق ایسته یه جکی پک طبیعیدی . یعقوب قدرینک مقاله لرینی عمومیتله و شدتله دو یولان بو احتیاجک بر افاده سی اولاق تلقی ایتدی کمز ایچون چوق ممنوت . بزده ، فرصتن استفاده ایده رک ، ایلریده بو موضوعه تکرار دونمک اوزره فکری وضعیتمز حقنده دوشوندکلر مزی چوق آجی و چوق آجیق اولارق سویله مکدن چکینه دک . چونکه بالخاصه اجتماعی ساحه لرده ، تشخیص ایدیلن هر دردک دواسی آشانی یوقاری بولونمش دیمکدر ...

کوبیلی زاده محمد فراد

علم حرکتی

یامالی روح یکپاره اولامازی ؟

ادبیات فاکولته سی مجموعه سنک سوک نسخه سنده [۱] استانبول دارالفنوننده منطق مدرس خلیل نعمه الله بکک « عقل منطقی ، وجدان منطقی » عنوانی بر مقاله سی وار . بومقاله ده محترم مدرس ، ضیا کوک آلپ ومصطفی شکیب بکلردن سوکرا انسانک یامالی روحنی تشریح ایتکده در .

نعمت الله بکه کوره انسانک روحی حیاتی بکدی بکیرینه یابانچی ایکی منبعدن غدا آلیر . بولردن برنجیسی طبیعتدر : « طبیعت کندی محیطنده وقوعه کلن حادثه لری فرده ویرر ، فردده بومعظالری حواس واسطه سیله آله رق ذهن مقایزیه سنک مالزیه سنی احضار ایدر . نفسک طبیعتدن آلدینی معظالر ذهنی افعوله لر دن کچرک مفهوم لر حاله منقلب اولورکن آنابومفهوملری کندی آرا لرنده ترتیب وتنسیق ایده رک بر تصنیف وجوده کتیرمک ، بوسورتله مفهوم لر آراسنده نظامی بولق ، انضباطی تأمین ایتمک ایچون بر قانونه استناد ایدر . » بوده عقلا در . ایکنجیسی جمعیتدر . « جمعیتک فرده ویردیکی معظالر (؟) معشری تصورلری وجوده کتیرر . » نعمه الله بکک بر اوافق مثال ایله اولسون بزده آکلامغه تشبث ایتدیکی بوعملیه ایله وجوده کلن معشری تصورلر قیمت حکملرینک عنصرلری تشکیل ایدر . قیمت حکملری طبیعت حقنده ویردی کمز حکملر کی « عقل منطقی » تابع دکلدر ، اونلرک قاعده لری بام باشقه در . « وجدان منطقی » تشکیل ایدر لر . هر ایکی منطق آراسنده کی فرق بالخاصه شونقطه ده در . عقل منطقی تناقضدن قاچار . وجدان منطقی ایسه تناقضه قارشو لاقیددر ، تناقضی آراماز ، فقط اوندن قاچینازده . هر کس بیلیرکه بوفکرلرک یکی دکلدر . سوک بکرمی سنه لک تورکجه نشریاتی کوزدن کچیرر سه ک انسانک روحنک اکلمه پارچالردن وجوده کلش اولدیغنی مختلف متفکرلریمزک تکرار لامش اولدق لرینی کوروروز . نته کیم یوقاریده مصطفی شکیب بکه ضیا کوک الیک اسمنی ذکر ایتدم . شکیب بکک علی العاده حیاتدن فرقی اولان حییات منطقیه دائر بزنی تنویر ایله دیکی معلومدر . ضیا کوک آلپ ایسه مدنیت و حرث تفریقیه ینه روحزده کی ایکیلک اوزرنده اصرار ایله مش غریبدن بزده کلن عقلی بیلکیلر یاننده ، تورک و اسلام

[۱] بشنچی جلد ، آلتنجی صابی ، تموز -

آگستوس ۱۹۲۷

محیطنک محصولی اولان حسی تمایللرک روحزده عینی زمانده موجود بیتی قید ایتمش ایدی .

اساساً انسان روحنک یکپاره ، چنلاقسز واکلمه سز اولمادیغنه هرکونکی تجربه لریمز ، کرک فردلرک احوال روحیه سنده ، کرک اجتماعی حیاتده مشاهده ایله دیکمز تناقضلر شهادت ایله میورمی ؟ روحیاتجیلر واجتماعیاتجیلر ساده جه تحلیلی داها ایلری کوتورمش ، نیشتری یارانک تادیننه باصممش اولوبورلر . بوندن دولایی دویدیفغمز آجی برقات داها فضله ایسه ده احتمال شفا بخشدر .

فقط خلیل نعمه الله بکک وضعیتی بوقیلدن دکلدر . روحیاتجی شکیب بک ، اجتماعی ایضاً کوک آلپ بک واقعه لری قید ایله مکله ، « بو ، بویله در » دیمکله مکلفدر لر . نعمه الله بک ایسه منطق مدرسیدر . یعنی واقعه لری ، روحیاتجی کی نوط ایتمکله قناعت ایتمز ، واجبی افاده ایتمکله چالیشیر . « انسان شویله دوشونوبور » دییه ن روحیاتجیدر ، « انسان حقیقته وارمق ایچون شویله دوشونمه لیدر » دییه ن منطق عالیدر . بوندن دولاییدرکه خلیل نعمه الله بک مقاله سنده ، روحیاتجی واجتماعیاتجینک تماشه مرتبه سنی آشارق انسان روحنده کی بویکیلک حقنده بر حکم ویریبور . ساده اونک موجودیتنی تثبیت ایتمکله قالمایور ، بلکه اونک - فرانسز جه دن ترجمه بر تعبیر قوللانییورم - مشروعیتنی ادعایه واریبور . وجدان منطقی عقل منطقیندن باشقا بر طرزده ایشله دیکنی ادعا ایدن محترم مدرس بویکی نوع منطقی حدودینی تماماً آیرمق لازم کلدیکنه قانعدر . هر ایکی منطقی ده انسان روحنه خاصدر ، لکن عینی قوجه یه وارمش اولان وایی کچینمکه نیت ایدن ایکی اورناق کی بری دیکرینک اوداسنه آدینی آتامالیدر . روحز ، فرنگلرک کثرتله قوللاندق لری بر تعبیر ایله cloisons étanches لرله آیریلش بوله لر دن مرکب اولمالی ، برندن دیکرینه برصیرینتی وقوعه کله ملیدر . آنجق بوسورتله حرکت ایده رک ، یعنی « مادی طبیعتنه عائد موضوعلری عقل منطقی ایله ، اجتماعی طبیعتنه عائد موضوعلری وجدان منطقی ایله تدقیق و محاکمه ایتمک صورتیه بوکون (؟) ویره جکمز حکملرده حقیقته واصل اولوروز . »

اگر هر جمعزی تجاوز ایدر سه ک ؟ اوزمان جزامز مدهشدر : حقیقتدن محروم ، روحی بحر انلره محکوم اولوروز . اساساً بوجزایه عصرلردنبری بشرینک ممتاز قسمی معروضدر : حسن و قبح مسئله سنی مناقشه ایدن « عقل منطقیه » حل ایتمک چالیشان اسلام متفکرلری ، روح ، خالق ، حریت کی « وجدان منطقیه عائد مسئله لر » ی بوتون فیلسوفلر ، علم ایله دین آراسنده اختلاف تصور ایدوب اونی ازاله یه قالدیشانلر ، هپ بوقباحنک مجازاتی چکمشدر لر .

کورولوبورکه بکرمی بش عصر دن بری فیلسوفلرک بوتون غیرتی هیجه صایمقده استانبول دارالفنونک منطق مدرس ایصلاتردد ایتمه مکده در . آرتق سوقراط و آرسطو ، ده قارت و سپینوزا ... کسدرمه ظن ایده رک